

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο **Γιώργος Ρωμαιο**ς εξιστορεί την περιπέτεια του ελληνικού κοινοβουλευτισμού από τις πρώτες εκλογές του 1844 ως το 2009. Οι παιδικές ασθένειες που δεν ξεπεράστηκαν, η ποιότητα της δημοκρατίας

Διεφθαρμένοι βουλευτές, πεθαμένοι ψηφοφόροι

ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ
Η περιπέτεια του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα

Τόμος Α', 1844-1915 - Τόμος Β', 1915-1940
Πρόλογος Θάνος Βερέμης, Εκδόσεις Πατάκη
σελ. 518 (τόμος Α'), 559 (τόμος Β'), τιμή 30 ευρώ ο τόμος

«Τι ήθελα όλους αυτούς τους ξένους μέσα στο κατόστημα; Τώρα δεν μπορώ να κρατήσω έξω ούτε τους άλλους και θα τα κάνω λίμπαν» λέει ο βασιλιάς-καφετζής του Καφεενίου της Ελλάδας στη γελοιογραφία που δημοσιεύθηκε στην εβδομαδιαία έκδοση της ολλανδικής εφημερίδας «Amsterdammer» της 3ης Ιουνίου του 1916

ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΥ

Ιανουάριος 1932. Ο πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος ταξιδεύει στη Ρώμη, στο Παρίσι και στο Λονδίνο αναζητώντας δάνεια για την Ελλάδα. Αμερική και Ευρώπη βρίσκονται ακόμη υπό την επίδραση του Κραχ του 1929, ενώ, μόλις έναν χρόνο πριν, η Γερμανία έχει δλώσει αδυναμία να καταβάλει στους συμμάχους τις αποζημιώσεις που τους είχαν επιδικαστεί για τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Βενιζέλος επιστρέφει στην Αθήνα με άδεια χέρια. Ζητεί σύσκεψη πολιτικών αρχηγών στην οποία προτείνει τον σχηματισμό οικουμενικής κυβέρνησης. Δραματικές συζητήσεις για το τι πρόκειται να γίνει διεξάγονται στη Βουλή και τελικά η πρόταση του Βενιζέλου δεν γίνεται αποδεκτή. Λίγο καιρό μετά, τον Απρίλιο του 1932, η Ελλάδα θα κηρυχθεί στάση πληρωμών και θα συντελεστεί η τέταρτη κατά σειρά χρεοκοπία της χώρας.

«Στη μακρόχρονη πορεία του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα καθοριστικός ήταν ο ρόλος των ξενόφερτων βασιλιάδων, των "προστάτιδων δυνάμεων", του στρατού, των πραξικοπημάτων και των δικτατοριών» σημειώνει στο βιβλίο του ο Γιώργος Ρωμαιο

μή, αλλά και σε πολλές άλλες κρίσιμες ώρες, η Βουλή ήταν ο χώρος στον οποίο διαμορφώθηκαν οι εξελίξεις που σφράγισαν το μέλλον. «Σπονδυλική στήλη» της δημοκρατίας, ο κοινοβουλευτισμός δεν έχει μελετηθεί αρκετά και συνολικά στον τόπο μας, ίσως επειδή ειδικά μετά την πρώτη Αναθέωρωση του Συντάγματος του 1975 το σύστημα έχει μετατραπεί σε κυρίως πρωθυπουργοκεντρικό.

Ακόμα όμως και διά της απουσίας της από τις εξελίξεις, κάτι πολύ συχνό τα τελευταία χρόνια, η Βουλή είναι πάντα ο χώρος στον οποίο επικεντρώνεται η πραγμάτωση της δημοκρατίας και, εν τέλει, της πολιτικής ιστορίας. Έτσι, η μελέτη του κοινοβουλευτισμού αποτελεί τελικά κρίσιμο πεδίο για την κατανόηση όχι μόνο της ποιότητας της δημοκρατίας, αλλά και της εξέλιξης της πολιτικής ιστορίας. Αυτό το κενό έρχεται να καλύψει το νέο συγγραφικό

έργο του Γιώργου Ρωμαιο, που στην ουσία αποτελεί μια προσπάθεια ολιστικής αντιμετώπισης της πολιτικής ιστορίας γύρω ακριβώς από τον άξονα του κοινοβουλευτισμού και του τρόπου λειτουργίας του.

Από τις πρώτες ελληνικές εκλογές το 1844 ως σήμερα ο ελληνικός κοινοβουλευτικός βίος έχει διανύσει 167 χρόνια.

Μέσα σ' αυτά τα χρόνια, μέσα από αυτές τις Βουλές που αναδείχτηκαν, μέσα από τα κόμματα που τις συνέθεσαν, τις κυβερνήσεις και τους πρωθυπουργούς που ανέδειξαν, γράφτηκε η πολιτάρχη ιστορία αυτού του τόπου. Ο αναγνώστης θα τα βρει όλα αυτά μπροστά του αποτυπωμένα με τέτοια ανάργεια, λεπτομέρεια

και συνθετική προσέγγιση που, δυστυχώς, ορισμένες φορές θα μπερδεύει για το αν κάποια από αυτά του

διαβάζει του προκαλούν γέλια ή κλάματα... Και σίγουρα θα δει ότι, παρά τη μεγάλη πρόοδο της δημοκρατίας στα μεταπολεμικά χρόνια, πλήθος «παιδικές ασθένειες» του ελληνικού κοινοβουλευτισμού δεν θεραπεύθηκαν ποτέ.

167 χρόνια
188 κυβερνήσεις
158 κοινοβουλευτικές κυβερνήσεις
30 μεταβατικές ή μη δημοκρατικές
90 πρωθυπουργοί

● «Η περιπέτεια του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα» ολοκληρώνεται σε τέσσερις τόμους. Ο Α' τόμος αφορά την περίοδο από την εποχή της σουλτανικής μοναρχίας το 1844 ως την αρχή του εθνικού διχασμού το 1915. Ο Β' από το 1915 ως το 1940. Ο Γ' και ο Δ' τόμος αφορούν την περίοδο από το 1940 ως το 2009 (θα κυκλοφορήσουν αργότερα).

Βουλές για όλα τα γούστα

Από την εποχή του μετρήματος των κεφαλιών των ψηφοφόρων ως τα κουκιά, τα σφαιρίδια ή, τελικά, τα ψηφοδέλτια, ο ελληνικός κοινοβουλευτισμός έχει να επιδείξει και κάποια μοναδικά επιτεύγματα. Τα κωμικοτραγικά περιστατικά είναι ατελείωτα: Βουλές που «αυτοκτόνησαν», καθώς εθελοντικά εκχώρησαν την εξουσία τους σε επίδοξους

δικτάτορες. Βουλές που απαρτίζονταν από... έναν βουλευτή, άλλες που έδωσαν το αξίωμα του πρωθυπουργού σε βασιλιάδες. Βουλές που μετέτρεψαν τα δικαιώματα των μελών τους σε είδος πολιτικός εμπροσπισμό και θέσπισαν το μοναδικό στον δυτικό κόσμο μοντέλο του «ελατειακού συστήματος». Εκλογικές αναμετρήσεις με αποχές, ή νύχες, όπως και αντίστοιχα δημοψηφίσματα. Βουλές που μέλη τους εκλέχθηκαν από... πεθαμένους ψηφοφόρους ή από τουρίστες! Για να μη μιλήσει κάποιος για τους μπάβρους ή για τους βουλευτές που αγόρευαν από το βήμα του Κοινοβουλίου με πιστόλι στη ζώνη τους.